

Opravična št.:

U-I-110/93

ECLI:

ECLI:SI:USRS:1993:U.I.110.93

Akt:

Zakon o obrambi in zaščiti (Uradni list RS, št. 15/91) (ZOZ), 35. čl.

Izrek:

Ustavno sodišče ne sprejme pobude in ne začne postopka za oceno ustavnosti izpodbijanega zakona.

Evidenčni stavek:

Določbe zakona o obrambi in zaščiti, ki določa pristojnost in sestavo Sveta Predsedstva Republike Slovenije za obrambo, z uvedbo funkcije Predsednika Republike Slovenije po novi ustavi ni več mogoče uporabljati in je zato treba šteti, da je prenehala veljati.

Geslo:

Nepristojnost ustavnega sodišča za oceno ustavnosti akta, ki je prenehal veljati.
Pritrdilno ločeno mnenje ustavnega sodnika.

Pravna podlaga:

Ustava, 102. čl.

Ustavni zakon za izvedbo Ustave (UZIU), 7. čl.

Zakon o postopku pred Ustavnim sodiščem SRS (ZUSS), 15. čl.

Opomba:**Dokument v PDF obliki:**

 [U-I-110-93.pdf](#)

 [U-I-110-93_LM.pdf](#)

Polno besedilo:

U-I-110/93

23/12-1993

S K L E P

Ustavno sodišče je na seji dne 23/12-1993 obravnavalo pobudo samostojne poslanske skupine državnega zbora in

s k l e n i l o :

Ustavno sodišče ne sprejme pobude in ne začne postopka za oceno ustavnosti 35. člena zakona o obrambi in zaščiti (Uradni list RS, št. 15/91).

O b r a z l o ž i t e v

Samostojna poslanska skupina državnega zbora je vložila pobudo za oceno ustavnosti v izreku tega sklepa navedene določbe zakona, ki določa pristojnosti in sestavo sveta predsedstva Republike Slovenije za obrambo. Pobudnica navaja, da je z novo ustavo iz leta 1991 vzpostavljen parlamentarni sistem, ki večino obrambnih pristojnosti prejšnjega predsedstva republike po ustavi iz leta 1974 prenaša na državni zbor in vlado ter v skladu s tem funkcijo sedanjega predsednika republike v 102. členu sedanje ustave omejuje na to, da je vrhovni poveljnik obrambnih sil. Glede na navedeno omejeno pristojnost predsednika republike naj bi bila ustavno sporna tudi sestava sveta za obrambo, določena v tretjem odstavku izpodbijanega člena zakona.

Ustavno sodišče pobude ni sprejelo.

Nova ustava uvaja funkcijo predsednika republike. S tem ko je bil izvoljen in ko je nastopil funkcijo prvi predsednik Republike Slovenije, je prenehalo obstajati predsedstvo Republike Slovenije in s tem tudi svet predsedstva Republike Slovenije za obrambo.

Izpodbijana določba zakona torej sedaj ureja delovanje organa, ki ga ni več, zato te določbe ni več mogoče uporabljati in je zato treba šteti, da je prenehala veljati, čeprav formalno ni bila razveljavljena. Po sedanji ustavni ureditvi ustavno sodišče ne more več ocenjevati določb zakonov, ki ne veljajo več. Ker ta procesna predpostavka za sprejem pobude torej ni izpolnjena, ni bilo potrebno ocenjevati, ali so izpolnjene druge procesne predpostavke.

Ta sklep je ustavno sodišče sprejelo na podlagi 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 15. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) v naslednji sestavi: predsednik dr. Peter Jambrek in sodniki dr. Tone Jerovšek, mag. Matevž Krivic, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec, dr. Lovro Šturm, Franc Testen, dr. Lojze Ude in dr. Boštjan M. Zupančič. Sklep je sprejelo soglasno. K sklepu so dali pritrdilno ločeno mnenje sodniki Krivic, Šinkovec in Ude.

P r e d s e d n i k
dr. Peter Jambrek

Pritrdilno ločeno mnenje sodnika Krivica, ki se mu pridružujeta sodnika Šinkovec in Ude

Strinjam se z nesprejetjem pobude, vendar ne tudi z razlogom za tako odločitev. V tej zadevi v času odločanja nista bili podani kar dve procesni predpostavki (pravni interes pobudnika in dopustnost ustavnosodne presoje po drugem odstavku 1. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave), odločba pa utemeljuje nesprejetje pobude z domnevnim neobstojem tretje procesne predpostavke - s tem, da je izpodbijana določba zaradi nemožnosti uporabe (torej zaradi t.i. obsoltnosti) domnevno prenehala veljati.

Obsoltnost kot način prenehanja veljavnosti predpisa pomeni, da sicer formalno nerazveljavljenega predpisa v spremenjenih razmerah sploh ni več mogoče uporabljati (npr. predpisov o vožnji s tramvajem s konjsko vprego - primer iz starejše teorije) ali da se v praksi ne uporablja zaradi splošnega prepričanja o njegovi nesmotrnosti in nesprejemljivosti (Peter Koller: Theorie des Rechts,

Bohlau Verlag, Wien 1992, str. 101) - praviloma je zato ugotovitev obsoletnosti možna šele čez daljši čas, ko se tudi v praksi pokaže, da se predpis v resnici ne uporablja.

V obrazložitvi je rečeno, da zaradi prenehanja obstoja predsedstva RS po novi ustavi tudi njegov svet za obrambo ne obstaja več, zaradi česar da sporne zakonske določbe o tem organu ni več mogoče uporabljati in "da je zato treba šteti, da je prenehala veljati, čeprav formalno ni bila razveljavljena". V resnici pa sta tako predsedstvo RS (do izvolitve predsednika republike) kot nato tudi predsednik republike ta organ še sklicevala. Ali je bilo to prav ali ne, ni očitno na prvi pogled (trditev pobudnika, da je obstoj takega organa pri šefu države v parlamentarni demokraciji nezdržljiv z načelom delitve oblasti, izpodbija že dejstvo, da npr. tudi v Italiji predsednik republike predseduje takemu svetu za obrambo) in tudi ni bilo predmet odločanja v tem postopku.

Vsekakor pa bi bilo glede na to, da je svet še deloval, nesmiselno trditi, da ni več obstajal - in glede na to tudi ni utemeljena trditev, da se sporna zakonska določba o tem svetu ni več mogla uporabljati, če pa se je v resnici še uporabljala. Nesporno je, da določba izrecno ni bila razveljavljena - iz razloga neuporabnosti in dejanske, praviloma celo dolgotrajne neuporabe (kar teorija označuje kot obsoletnost predpisa) pa glede na gornje ugotovitve tudi ni mogoče šteti, da je izgubila veljavo. Nesprejetje pobude iz razloga, ker da je izpodbijana določba prenehala veljati, torej ni utemeljeno. Glede na to bi bilo nesprejetje pobude treba utemeljiti z neobstojem pravnega interesa pobudnikov."V postopku pred ustavnim sodiščem je treba šteti, da je pravni interes pobudnika izkazan, če bi razveljavitev ali odprava izpodbijanega akta oziroma vzpostavitev z ustavo in zakonom skladne ureditve kakorkoli spremenila njegov pravni položaj oziroma kakorkoli vplivala na uresničevanje njegovih pravic in dolžnosti." (dr. Tone Jerovšek: Postopek pred ustavnim sodiščem, Zbornik razprav Nova ustavna ureditev Slovenije, Pravna fakulteta v Ljubljani, Ljubljana 1992).

Poslancem bi bilo mogoče priznati pravni interes le za izpodbijanje predpisa, ki bi s svojo vsebino ali z načinom svojega sprejetja posegal v pravice oziroma pravni položaj poslancev, kar pa v tem primeru ni izkazano. Če bi ustavno sodišče pobudi vsebinsko ugodilo (in izpodbijani člen zakona razveljavilo), se s tem pravni položaj pobudnikov (poslancev ene od poslanskih skupin v državnem zboru) ne bi prav v ničemer spremenil, kar pomeni, da za izpodbijanje te določbe nimajo pravnega interesa. Določba tudi v ničemer ne posega v človekove pravice in temeljne svoboščine.

Pobudniki sami zatrjujejo le njeno domnevno neskladnost z načelom delitve oblasti, ne pa z ustavnimi določbami o človekovih pravicah.

Sodnik
mag. Matevž Krivic

Sodnik
dr. Janez Šinkovec

Sodnik
dr. Lojze Ude

Vrsta zadeve:

ocena ustavnosti in zakonitosti predpisov in drugih splošnih aktov

Vrsta akta:

zakon

Vlagatelj:

Samostojna poslanska skupina državnega zbora

Datum vloge:

12. 5. 1993

Datum odločitve:

23. 12. 1993

Vrsta odločitve:

sklep

Vrsta rešitve:

nesprejem pobude

Objava:

OdlUS II, 127

Dokument:

US16275